

1) The Case of the "Heartless Chicken"

Mishnah Hullin 1:3

The following [defects] render cattle terefah: If the esophagus was pierced, if the windpipe severed, if the membrane of the brain was pierced, if the heart was pierced as far as its cavity thereof, if the spine was broken and the cord severed, if the liver was gone and none of it remained, if the lung was pierced, or if part of it was missing...

This is the rule: If such an animal [i.e., one with a similar defect] could not survive, it is terefah.

Responsa of R. Shlomo ibn Adret (ha-Rashba) 1:98

Barcelona, 1235-1310

...And if one should have misgivings and say, "Perhaps the Sages were only speaking of the majority, for most animals who suffer one of the defects that the Sages enumerated cannot survive, but it's possible that a few of them survive [if they are] of strong body and constitution." If so, you have annulled the rule of the mishnah that "such an animal could not survive"... And if that's the case, the fact that we have seen [that an animal with a certain deformity] can survive indicates that such animals are not terefot; its survival attests not only to [that specific animal's status], but rather it permits both [that animal] and all similar animals...

And should you respond: What can we do? We've already seen with our own eyes that animal with an extra leg can survive for 12 months... [I would respond:] It's as if you were testifying about something impossible that you had witnessed it with your own eyes, or there is some other reason [behind what you've seen]. So, too, here we would ask whoever would testify [about an animal with an extra limb]: How do you know that it was this animal that survived? Perhaps you forgot or made a mistake, or perhaps you confused that animal with another, since you can't testify that this animal was before your eyes for 12 months straight...

Shulchan Arukh Yoreh Deah 40:4

ניטל הלב – בין ביד בין מחמת חולי – טריפה. If [an animal's heart] is missing — whether it was removed or due to illness — it is a terefah.

משנה חולין ג:א

אַלוּ טָרֵפּוֹת בַּבְּהֵמַה: נִקוּבַת הַוֶּשֶׁט, וּפְסוּקַת הַגַּרְגַּרָת, נָקָב קרוּם שֵׁל מֹחַ, נָקָב הַלֶּב לְבֵית חַלַלוֹ, נִשָּבָרָה הַשִּׁדְרָה וְנִפְּסֵק הַחוּט שֶׁלָּה, נְטֵּל הַכַּבֶר וָלֹא נִשְׁתַיֵּר הֵימֵנוּ כָלוּם, הַרֵאַה שֵׁנִקְבַה,

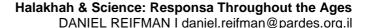
זה הכלל, כל שאין כמוה חיה, טרפה.

שו"ת הרשב"א איצח

...ואם יש מי שלבו נוקפו ויאמר שמא לא... דברו חכמים אלא על הרוב. ורוב בעלי חיים שנטרפו באחד מן הטרפיות שמנו חכמים אינן חיין. אבל אפשר שמקצתן חיין חזק גופם וטבעם. אם כן כבר בטלת כלל משנתנו שאמרה שאין כמוה חיה.... ואם כן זה שראינוה שחיתה מעידה שאין זה טרפות. ולא על עצמה לבד היא מעידה אלא מטהרת עצמה ומטהרת חברותיה...

ואם תש[י]ב ומה נעשה וכבר ראינו בעינינו יתרת ברגל ששהתה שנים עשר חודש... וכאילו אתה מעיד על שאי אפשר שראית אותו בעיניך. או סבה אחרת יש. וכן בכאן אנו שואלין אותו שמעיד מאין אתה יודע ששהתה זו. שמא שכחת או שמא טעית או שמא נתחלף לך בזמן או שמא נתחלפה לך בהמה זו באחרת. שאי אפשר להעיד שתהא בהמה זו בין עיניו כל שנים עשר חודש...

שולחן ערוך יורה דעה מ:ד

Responsa Hakham Tzvi §77

R. Tzvi Hirsch Ashkenazi (Germany, 1658-1718)

There was a case of girl who opened the belly of a hen at the edge of a table to remove its intestines, and a cat was waiting by her underneath the table expecting to eat whatever fell to the ground. And the girl claimed that she found no heart in the hen, but her mother, the owner of the hen, said that it is possible or even close to certain that the heart fell to the ground and was eaten by the cat that was waiting there. But the girl stated, "I didn't throw anything to the cat except the spleen, but I didn't throw the heart to the cat." And the chicken was fat and healthy, with no defect or intestinal decay, and there was no discernible trace of a heart that had wasted away or dissolved...

Response: All those who rule [that the hen is a *terefah*] are mistaken, for it is obvious to anyone with a wise heart and a brain in his head that it is impossible for any creature in the world to live normally for even a moment without a heart. And it's impossible to construct a case in which [the heart's] going missing [would render the animal a *terefah*] unless one slaughtered the animal immediately after one cut out its heart... [Hence] the matter is clear, that the heart fell when the belly was opened and the cat ate it...

Ibid. §77

...I had thought that no one called a scholar could have any doubt that the life of every physical living creature is dependent on his heart, and that when it expires, its owner expires too. That was why I responded so briefly in my first responsum. Now I see that a few of the wise men of this land have doubts about this matter, and that it will be good to explain my words and dispel the doubts that one scholar raised about my previous answer. I will respond according to the order of the manuscripts that this scholar wrote...

Regarding what he wrote: "Perhaps someone will suggest that this chicken, too, had deteriorated from a previous hearty state." It is easy to invalidate this question since we know that the heart is the seat of the life force, according to all opinions, as we will explain further on, and the limbs cannot live or be sustained without the life force and spirit that reside in the heart it is therefore a *nevelah*...

And also that which he said that one may never contradict the words of our Sages of blessed memory

שו״ת חכם צבי סי׳ עז

מעשה בריבה אחת שפתחה בטן תרנגולת להוציא בני מעי בשפת השלחן וחתול א' עומד למטה אצלה עומד ומצפה לאכול ממה שיפול ארצה. ואמרה הריבה שלא מצאה לב בתרנגולת ואמה בעלת התרנגולת אמרה שמא או קרוב לודאי הושלך הלב לארץ ואכלו החתול העומד שם מוכן לאכול הנופל והריבה אומרת אני לא השלכתי לחתול אלא (טריפה הערץ) הוא הטחול אבל הלב לא השלכתי לחתול." והתרנגולת שמנה ובריאה וטובה אין בה שום חסרון ולא רקבון בבני מעיה ולא ניכר שום רושם מלב שנימוק או נתמסמס...

תשובה: טועים כל האומרים כן, כי דבר ברור הוא לכל אשר לבו לב חכם בקרבו ומוח בקדקדו שא״א לשום נברא בעולם לחיות אפי׳ שעה אחת בלא לב ויהיה כאחד הבריאים. וא״א לצייר כלל מציאות ניטל אלא שתכף אחר שחתכו הלב מן הבעל חי שחטוהו... הדבר ברור שלבה נפל בפתיחת בטנה ואכלו החתול...

שם סי׳ עז

...סבור הייתי שלא יסתפק אדם אשר בשם חכם יכונה בחיי כל בעל חי גדמי שהם תלויים בלבו, ושבהעדרו יעדרו בעליו. על כן באתי בקצרה בתשובתי הראשונה. ועתה רואה אני שמקצת מחכמי הארץ הזאת נסתפקו בדבר הנה כי כן ראיתי כי טוב לפרש שיחתי ולהסיר מעלי הספקות שנסתפק חכם אחד על תשובתי, והנני משיב והולך על סדר הקונטריס שכתב החכם הזה...

ומה שכתב עוד: "ואולי יאמר האומר שגם התרנגולת זו היתה מתנוונה משבחה שהיה בה קודם לכן." התרת ספק זה נקל הוא, אחרי שידענו כי משכן רוח החיוני הוא בלב אליבא דכולי עלמא לבאר, והאברים אי אפשר להם להיות חיים וניזונים בלתי כח החיוני ונפש החיים אשר בלב שמכנה ולכן היא נבלה...

Halakhah & Science: Responsa Throughout the Ages DANIEL REIFMAN I daniel.reifman@pardes.org.il

who said that this animal is a terefah, this is not precise, for what contradiction is there to their ruling that such an animal is a terefah? Rather, it is only regarding the facts - that [our Sages] hold that [an animal] that this happened to cannot survive 12 months – that one can speak of contradiction if people would come and testify against these facts. And this is what Rashba strove to demonstrate in that responsum, citing irrefutable proofs that one may not contradict the words [of the Sages] about the reality that a terefah cannot survive for 12 months, and that one who testifies that he saw a terefah that survived for 12 months has testified falsely, and even if several people come to testify to this, they are [all] false witnesses... And I shall bring additional proofs that one may not rely on miracles: even when witnesses have come and contradicted that which we have received based on the natural order, we say that they are false witnesses and the natural order remains intact...

Kereti u-Peleti Yoreh Deah 40:4

R. Yonatan Eybeschütz (Germany 1690-1764)

...Now we come to what R. Tzvi Hirsch Ashkenazi wrote in his responsa §77 regarding a girl who was cutting open a hen, and a cat was waiting by her underneath the table to eat what would fall and the heart was not found. And he wrote at length about this, and his words begin sweet but end bitter... For his conclusion is that even if the hen were to be opened in front of valid witnesses and they testified that they observed and there was no heart, he ruled that they are false witnesses. And he relied on the Rashba who wrote similarly regarding a [defective animal that is certainly considered a *terefah*] that even if [witnesses] testified that it had lived more than 12 months [we dismiss their testimony].

But he has greatly overstated his case, for how can we compare a lenient ruling to a stringent ruling? Rashba stated this idea to be stringent — that one may not rely on their testimony to nullify a biblical prohibition and thereby be lenient regarding prohibited foods, but its unheard of to consider witnesses false in order to eat a hen with no heart... Especially since Rashba stated that we have a heritage and

וגם אומרו ז״ל דאין להכחיש בשום ענין דברי חז״ל שאמרו שהיא טריפה אינו מדוקדק דמה הכחשה שייך בדין והוראה שהם ז"ל סוברים שהוא טריפה, אלא במציאות שהם ז״ל סוברים שמי שאירע בו כך א״א לחיות [י״ב חדש] שייך לשון הכחשה אם יבאו אנשים ויעידו הפך זה המציאות ו[על זה] טרח הרשב״א ז״ל באותה תשו[בה] כל מה שטרח להביא ראיות ברורות שאין להכחיש דבריהם ז״ל במציאות שהטריפה א״א לה לחיות בשום אופן [י״ב חדש] ושהמעיד שראה טריפה שחיתה [י״ב חדש] שקר ענה ואפי[לו] אם יבאו כמה ויעידו על ככה סהדי שקרי נינהו... ואני מביא עוד ראיות דלא חיישינן למעשה ניסים אפי׳ במקום שבאו עדים והעידו נגד המסור בידינו ממהלך הטבעי אמרי׳ סהדי שקרא נינהו והטבע קיים...

כרתי ופלתי יורה דעה סי׳ מ סק״ד

חועתה נבוא [ב]מה שכתב בשו״ת הגאון מהור״ר צבי אשכנזי ז״ל... סימן ע״ז (וסימן ע״ד ע״ו) בריבה אחת שהיה פותחת תרנגולת והחתול עומדת בחדר לאכול כי יפול הנופל ולא נמצא הלב. והאריך בו הגאון הנ״ל ודבריו תחילתו מתוק וסופן מרור... וסוף דבריו אפילו נפתח התרנגולת בעדים כשרים והעידו שהשגיחו ולא נמצא לב, פסק כי עדים שקרי המה, ונשען על רשב״א שכתב כן גבי ודאי טריפה אף שהעידו שחי יותר מי״ב חודש, עיין טם.

והפריז על המדה ביותר, כי איך מדמה חומרא לקולא, הרשב״א אמרו להחמיר דאין לסמוך על עדותן לבטל דבר תורה ולהקל באיסורים, אבל להקל לא שמענו דנימא עידי שקר הם ונאכל תרנגולת בלי לב... ובפרט כי הרשב״א אמר מה שמקובל בידינו ומסורת הלכה למשה מסיני שטריפה אינה חיה י״ב חודש, ואפילו חוקות שמים וארץ אינם יכולים

Halakhah & Science: Responsa Throughout the Ages DANIEL REIFMAN I daniel.reifman@pardes.org.il

a tradition to Moses from Sinai that a *terefah* cannot live more than 12 months, and even the laws of heaven and earth cannot contradict this or sever the ties of the Oral Law... But is there a tradition or even a hint in the words of the Sages regarding this matter [that an animal cannot live without a heart]? It is only based in his opinion on the study of nature and reality that it is not possible for an animal to live without a heart... But is this sufficient to contradict the law and the tradition? On the contrary, we must not follow the reality of nature, but rather only the Torah which is our inheritance, and so what if it contradicts the laws of nature? ...

This is especially true since the foundation of the natural sciences is built on experimentation: today there is one consensus, but when people come who have observed the opposite they retreat from their consensus and create a different principle. And so it goes perpetually, until lately, based on experimentation, they have utterly withdrawn from all the theories of Galen, Aristotle and the like and chosen new theories and principles. If so, how can we contradict witnesses' testimony due to a scientific principle in order to permit a *terefah* or suspected *terefah*? ...

It is clear that sometimes the heart dissolves and goes missing, but there is another organ which in appearance is completely dissimilar to the heart... though like the heart it contains chambers and the like, so that the seat of life is located there and it can sustain both cattle and bird, but in cattle [such an organ] would be discernible due to its size, but in a bird it is of insignificant size... so that it would be considered one of the many small pieces of flesh which we find when cutting open a bird... If so, how could we think to permit [an animal whose] heart had gone missing, perhaps it had such an organ within it and no one noticed? And this is certainly what the *poskim* [intended when they] wrote that [an animal whose] heart went missing is a *terefah*: they certainly knew that it is impossible to live without a heart, but they had in mind such a case...

להכחישו ולנתק מוסרות התורה של בעל פה... אבל דבר זה וכי יש עליו קבלה או רמז בדברי חז"ל, רק בנוי לדעתו על פי השכלת הטבע ומציאות שלא יצויר לבעל חי להיות חי בהעדר הלב... וכי בזה הכחשה לתורה וקבלה, אדרבה חיזוק מבלי לילך אחר מציאות הטבע, רק כפי התורה אשר לנו מורשה, ומה בכך שמכחיש חוקות הטבע? ...

ובפרט יסודת חכמי טבע בנוי על פי נסיון,
היום היתה הסכמה כך, וכאשר באו אנשים
שראו ההיפוך אף הם נזרו אחור מהסכמתם
ועשו כלל אחר, וכן תמיד, עד כי עכשיו על
ידי נסיון בזה נסוגו אחור ממש מכל הנחת
גלינוס ארסט"ו וכדומה [ו]יבחרו הנחות
ויסודות חדשים, אם כן איך בשביל יסודת טבע
מציאות, נכחיש העדים ונתיר איסור טריפה
וספק שלה?

והנה ברור דלפעמים נימס וניטל הלב, רק
יש אבר אחר אשר למראית עין אין מראהו
דומה ללב כלל... רק יש לו בעצמתו חללים
וכדומה כמו לב, אזי שם משכן רוח חיוני
ויכול להחיות הן בהמה והן עוף, אלא בבהמה
ודאי מורגש בכמות, אבל בעוף אין לו ממש
נמצא כזה הרבה בפתיחת עוף... ואם כן איך
סלקא דעתך להתיר ניטל לב, אולי היה נמצא
בו כזה ולית דמשגיח ביה. וזהו אשר כתבו
פוסקים הנ"ל ניטל הלב טריפה, ודאי ידעו כי
אי אפשר להחיות בלי לב כלל, רק הם כוונו
אל אופן כזה...